

nos apostolus. Ad Ro. vi. dicens. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immunditie et iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitie in sanctificatione. Si enim est nimis laxa: peccata non dimittit nec restringit. Ezech. xvi. Aque non es lota in salute: nec sale salita: nec panis inuoluta. Si enim est nimis dura potius nocet quam prodest: quod peccator ipsa percipit et ab peccata redit. Cuius. Si vis apparere sanctus circa vitam tuam esto durus. Circa autem vitam alio modo esto benignus. Audiatur te homines per uam mandantem et gratiam uideant fatientem. Sed de multis dicit Mat. ix. Alligat onera grauiora et importabilia et imponunt in humeros hominum digito autem suo noluit ea mouere.

Sequitur dominica. xiiij.

Sermo primus.

Quoniam ingredere est ihesus in quodam castello occurserunt ei decem uiri leprosi. Luc. xvij. Sic dicit Aug. De celo uenit magnus medicus: quod pro toto mundo magnus iacebat egrotus. Magna est egritudo lepra corporis: sed maior est lepra mentis que est peccatum. utrumque autem ex his leprosi de curauit dum ipse corporaliter et spiritualiter sanauit. Significat autem peccatum per lepra triplici de causa. Est enim leprosus morbus fetidus. sordidus et contagiosus. In

quantum est morbus fetidus signat peccatum luxurie. In quantum est sordidus signat peccatum auaritie. et in quantum est morbus contagiosus signat peccatum superbie. In quantum est lepra est fetidus morbus signat peccatum luxurie que coram deo et angelis fetet. Iohel. p. Coputruerunt iumenta in stercore suo. Greg. Jumenta in stercore suo putrescere est carnales homines in fetore luxurie vitam finire. Tunc autem luxuriosi animus fetidus quantum est quateriduanus. Iuxta illud Job. xi. Domine iam fetet: quateriduanus enim est. Prima dies est mala cogitatio et delectatio. Secunda est malus consilius et tunc adhuc non fetet. Tertia dies: malum est opus. et tunc animus est mortuus. Et licet animus est mortuus tamen primo actu adhuc non fetet. Quarta est mala consuetudo et tunc animus est mortuus et est fetidus et quateriduanus et marie quantum penitere non uult. Ista igitur sunt quatuor scelera damasci. De quibus dicit Amos. v. Super tribus sceleribus et super quatuor non uisitat eos. Tibi dicit glosa. Primum peccatum est mala cogitare. Secundum consilium. Tertium opere implere. Qui in tribus prioribus peccat si penitet uisitat ad eum deus uultu clementie sue. Et quia animus carnalis fetet in uita per culpam: fetebit in inferno per penam. **Ps. tertio.** Exit pro sua uia odor fetoris. Carnalis uoluptas uidetur sua uia et odorifera: sed talis odor suauitatis vertetur in fetorem infernalis fediditatis. Fetor autem in inferno

causatur a quatuor. Primo a fetē
ti cōsortio. demones em̄ qui sunt
damnatoꝝ socij sunt v̄alde fetidi.
Iohel. v. Ascendit fetor ei⁹ a ascē
dit putredo eius: qz superbe egit.
Secundo a fetenti supplitio: qz i pe
na fetenti. s. sulphurea punietur.
P̄s Ignis sulphur a spūs p cella
rūa ē. In h⁹ significacōne dñs su
zodmitas sulphur a ignē pluit.
Gen. xix. Tercō a fetēti corpe suo
qz dānato rū corpa erunt fetida.
P̄sa. xxxiiij. De cadaverib⁹ eorū
ascendet fetor. Quarto a fetenti lo
co. Terra infernal est tota fetida
a omniū immunditaz sentia. De
us em̄ ante iudicium oim elemen
toꝝ feces leuabit a i infernalē clo
acam iactabit a pitiet sic patet i
elementis a ceteris reb⁹. Sed pri
mo de elementis videam⁹. Terra
em̄ est frigida sicca a obscura.
De⁹ autē in iudicio separabit ab
elemento terre quicq̄d est frigidi
tatis siccitatis a obscuritatis a h⁹
totū pitiet in cloacam infernalē;
a remanebit terra splendida vt
aurum Job. Iviij. Glebe illi⁹ auz
Apoca. xxi. Ipsa ciuitas auz puz
Elementū a que v̄ maris est geli
dum turbidū a tempestuosū Sed
tūc deus omnia illa ab aq̄ maris
diuidet a totam congelationem tur
bulentiam a tempestuositatē in i
fernum pitiet. a remanebit maē
fulgidum sic cristallum Apoca. x.
In ōspectu eius tanq̄ mare vitreū
aē. In mare etiaz generantur nu

tes a grābies: fulguā a tonitrua
Hec omnia etiam deus iactabit in
infernum a emanebit aer hucid⁹
a seren⁹. P̄sa. lxxv. Ecce creo celos
nouos aē. Tunc enim celum no
uum aereum creabitur. non quā
tum ad substantiam: sed quantū
ad formam p̄stima. Ignis habz
fumositatem. ardorem a lucē. Tūc
deus fumositatem a ardorem a lu
ce separabit a mittet fumositatē
a ardorem ad regionem damna
torum: a lumē ad regnum beato
rum. Psalmista. Vox domini iter
cidentis flām a ignis a cetera. Tūc
em̄ de⁹ flām a ignis intercidet
quando fumositatem a ardorem
a lucē diuidet. Non solum autem
deus in celo acam infernalē; pitiet
feces elementorum: sed etiam ali
arum reū. Nā fex gaudiū ē dolor.
fex sapientie fatuitas. fex sanita
tis egritudo. fex vite mors. Tunc
ergo deus a gaudio separabit do
lorem. a sapientia fatuitatem: eē
obliuionem egritudinē a mortē;
proitiet in latrinā; infernalē. Sā
ctis autem remanebit gaudium
sine dolore. sapientia sine obliu
one. suauitas sine infirmitate. vi
ta sine morte. Aut prout sūt fetu
lente sic erunt in inferno. vbi est
omnis infirmitas dolor obliuio a
mors. Vnde dicitur i psalmo. Ca
lix in manu domini vini mei. Ecce
pūritas que est in celo. Plenus
mixto. Ecce mixtio que est in muni
do. Verumptamen fex eius non

est exinanita. Ecce fetulentia que est in inferno Secundo lepra e morbus sitibundus a quantum ad hoc signat patrem auaritie Auarus adeo sitit qd satiari non potest. Pro uerb. xxx. Tria sunt insaturabilia a quartum nunquam dicitur sufficit Infernus os vulue a terra sitiens que non satiatur a qua. Ignis vero nunquam dicitur sufficit. a idem insaturabilior est omnibus tribus alijs. Primum igitur insaturabile est infernus. quia quous animas quasi infinitas quotidie deuorat satiari tamen non potest Tempus autem ueniet quando dicitur sufficit. Iudicio enim celebrato omnes reprobi in inferno claudentur a infernus repletus manu domini claudetur a tunc infernus dicitur sufficit: nolo plures. Secundum insaturabile est cupiditas: que adeo famelica est quod satiari non potest. Tempus enim ueniet in quo dicitur sufficit. Quando enim homo ualde senescit. ita quod calor naturalis in eo deficit. tunc cupiditas carnis dicitur sufficit. quia senex uelit nolit cogitur cinere. natura huiusmodi calore in eo deficiente. Tertium insaturabile est terra sitiens que sepe absorbere desiderat. tamen tempus ueniet quando dicitur sufficit. scilicet quando erit magna inundatio aquarum ita quod aque inundantes per diuersa loca discurrunt. Tunc enim terra dicitur sufficit a tunc absorbere non poterit. Quartum insaturabile est ignis qui insaturabilior est omnium: qui nunquam dicitur sufficit. Et quanto magis ap-

ponitur tanto magis accenditur: a idem per ignem auaritia signatur. Ezech. xxiii. Anima auara quasi ignis ardens non extinguetur: donec aliquid deglutiat. Auarus enim insaturabilior est quam illa tria predicta. Primo insaturabilior est quam infernus quia quando infernus plenus fuerit. dicitur sufficit. Auarus autem quanto magis est plenus tanto magis est cupidus. Pro uerb. xvii. Infernus a perditione nunquam repletur supple in presenti. Item Ezech. v. Auarus non implebitur pecunia. Secundo auarus est insaturabilior carnali cupiditate quia in homine senex uelit nolit cupiditas dicitur sufficit. Auaritia autem in homine senex non senescit sed amplius inuenescit. Tullius in libro de senectute Auaritia semel quod sibi uelit non intelligo. Quid enim absurdum esse potest quod quantum minus restat uie. eo amplius uia querere. Secundo auarus est insaturabilior quam terra sitiens: quia fradit sufficit. quando est magis. scilicet inundatio aquarum a super uersa loca discurrunt Auaritia autem a si habet magnam inundationem diuitiarum a si sine diuitie currunt usque ad fratrem per diuersas nundinas a ex ultra mare: adhuc tamen non sufficit. Et idem secundum Senecam assimulatur canis qui pectus moribus a rursus ad alia deuoranda ahelat. Assimilatur ydropico qui quanto plius bibit tanto plius sitit Job. x. Ois qui biberit ex hac aqua sitiet iterum. Tertio lepra est morbus contagiosus a quantum ad hoc signat patrem superbie qui est contagiosa.

No q auaritia senex

iiiij

Ecclesia. ix. Qui communicauerit sup
bo: induet supbiā. Signat etiam
omne p̄c̄m mortale q̄d d̄ se est cō
tagiosū ex quo vnū trahit ad ali
ud. Et potest hoc esse q̄drupli de
causa. Prima causa est p̄pter p̄c̄i
ponderositatē. Greg. Peccatū q̄d
p̄ penitentiā non abluī: mox suo
pondere trahit ad aliud: q̄ iusto
iudicio de? cor p̄c̄ōis obnubilat
vt p̄cedentis p̄c̄i de merito: c̄sus
cadat. Secūda causa ē p̄pter p̄c̄i
cecitātē. Et ponit Cris̄ exemplū de
sampsone cui cū capilli in q̄bus
erat virtus sua. aputati fuissent.
philistei manū ei? ligauerūt a ocu
los suos euerunt: a eū molē tra
here fecerunt Quia q̄n p̄c̄ōr p̄dit
robur virtutū suarū mox demon es
diūs oꝝ genex. p̄c̄ōr p̄sumib? ip̄sū
ligāt a affectū a intellē. tū excecāt
a de vitio i vitium curere p̄curāt.
Tertia cā ē p̄pter demonē p̄sidentē.
Dic̄ em̄ Cris̄. q̄ p̄c̄ōres sūt eq̄ dya
boli q̄s exagitat p̄ d̄sta facinorū
dū eos de p̄c̄ō i p̄c̄m ducit Quar
ta cā ē p̄pter q̄ndā d̄nerionē quam
h̄nt p̄c̄ā. Quedā em̄ p̄c̄i s̄m̄ G re
go. sūt q̄vident̄ eē d̄nera. Auaritia
em̄ t̄hit ad rapinā. ad furtū. ad
latrocinū a ad multa mendacia.
Gula trahit ad ebrietatē a ad lu
xuriā. Ihero. Venē mero estuās:
cito spumat i libidinē. Superbia
trahit ad multas iniurias inferen
das a ad multas ambitiones ap
petendas.

Sermo secundus eiusdem

Curaret eideē viri leprosi
aē Sicut dicit i de solati
one philosophie boeci.
Si curari desideras optet q̄ vuln?
detegas. Eccle. xvi. Tempore infir
mitatis ostende conuersationē tuā
sacerdoti. Conuersationem dic̄ to
tam vitam p̄c̄ōr. s. cogitationis.
locutionis a operis quam d̄t ostē
dere medico spiritali. Cogitatio
nes. s. si fuerint immunde. locutio
nes si fuerint nocue. op̄a mala q̄
fecit. a op̄a bona que omisit. Et
q̄isti leprosi vulnē a sue infirmita
tis non absconderunt sed medico
spiritali a christo aperuerūt: cu
rari petierūt. sic d̄: hic Ocur reuē
ei aē. Circa autē curationē istorū
tria cōsiderant. s. infirmitatis gen?
curationis mod? a curationis esse
d̄. Gen? autē infirmitatis ē lepē
q̄ morib? icurabil. abominabil
a vilis. Et iō lepra merito p̄c̄m si
gnificat. Est igit̄ p̄mo morib? icu
rabil. Sic em̄ lepra ab humano
consilio a auxilio aut vix a nūq̄
curat: sic nec peccator potest cura
ri nisi diuino auxilio a cōsilio inue
tur. cū sit spūs. vadēs p̄ se ad pe
catum: sed per se nō rediens a pec
cato. Vnde legitur. iij. Regum sex
to Q̄ salomon templum dei in se
ptem annis edificauit. In iohan
ne autem legitur q̄ in quadragin
ta sex annis est recuperatum Per
quod datur etiā intelligi q̄ homo

anteq̄ peccet & facili potest fieri tē
 phum dei sed si semel cadat diffici
 level nunq̄ potest resurgere Ideo
 casus peccato eū potest oparari sa
 gene piscium in quam pisces per
 se intraē possunt sed nō exire. Cō
 paratur etiā casui elephantis q̄
 postq̄ cecidit per se resurgere nō
 potest nisi alij elephantēs supue
 niant qui eū subleuent. Compa
 ratur etiā fractōnivalis vitreivel
 fidilis q̄d vltra reintegrari nō po
 test. Primum exemplū p̄tinet ad
 luxuriosos qui sūt in aquis deliti
 aruz vbi sunt multi laquei & sage
 ne. Ecclē. viij. Vidi amariōrē mor
 te mulierem: que laque⁹ venato
 rum est & sagna cor ei⁹ & vinculū
 manus eius. Vnde cum quidam
 philosophus vidisset quendam
 aucipem cū muliere iacentem ait
 Vide ne tu q̄ aues capis quasi au
 cula fact⁹. huius visco capiaris
 Secundū p̄tinet ad sup̄bos qui
 moē elephantorum non fledun
 tur. Et ideo si cadunt nō resurgūt
 nisi ab alijs sanctis viris suis scili
 cet meritis adiuentur. Vsaie. q̄
 dragesimo octauo Cecidimus q̄si
 folium vniuersi. sfolium quando
 cadit vterius ad arborez non re
 surgit. Tertium exemplum p̄ti
 net ad auaros qui amando terre
 na effitiuntur terra. Vñ Augusti
 n⁹. Talis est qui libet: qualis est
 sua dilectio. Si terrena diligis: ter
 ra es. Si deum diligis: deus es. Nō
 quidem per naturā; sed p̄ gratiā.

Psalmista Ego dixi dñi estis Et iō
 si tales franguntur: vix autē nūq̄
 reintegrantur. Psalmista. Tanq̄
 vas figuli confringes eos Intan
 tum enim conteruntur q̄nce igni
 culus parui desiderij nec modicuz
 lacrimarū in aque inueniuntur in
 eis. Vsa. xxx. Comminuetur sicut
 conteritur lagena figuli. contrici
 one perualida: & non inuenietur
 de fragmentis eius testa in q̄ por
 tetur igniculus & incendio. hauri
 atur parum aque de fouea. Secū
 do lepra ē abhominabilis: sic pec
 catores sunt apud deum abhomi
 nabiles. P̄s. Corrupti sunt & ab
 hominabiles facti sūt Osee. ix. Ab
 hominabiles facti sunt sicut ea q̄
 dilexerunt. Auari enim diligunt
 lutū. ideo sūt luto viliores. Sapiē.
 xv. Luto vilior vita illius. Luxuri
 osi diligūt immūda & iō sūt spur
 ciosis fetidiores Iohel. i. Cōputeu
 erūt iumēta in stercore suo q̄ē Su
 p̄bi diligūt ventosāq̄ iō sūt vesica
 miserabiliores. Sicut enim vesica
 acu puncta detumescit: sic sup̄bia
 & inflatio euanescit. Sapiē. q̄rto.
 Disumpet eos inflatos sine vce.
 scilicet excusacōnis vel orationis.
 Quahiter autem peccatores dō sūt
 abhominabiles. dic̄ Crisostom⁹
 super illud Mat̄h. xxv. Discedite a
 me q̄. q̄si nō sufferat p̄ntiā illorū
 asp̄icere. Sic em̄ carnales oculi vi
 dēdo sp̄tiositatē carnalē delectant̄
 si qua aut dissipata aut deforma
 ta vidēam⁹ q̄si vulnerat̄ asp̄ct⁹ nū.

Sic etiā de⁹ qui in sãditate amia
rum delectatur peccatrices amias
quasi grauatus aspicere non suf
fert. Tanq̃ si dicat eis. Quasi pu
tredo a spurcicia estis. a tam diu
vos sustineo q̃ diu statis in iudi
tio meo. a ideo discedite. Tertio
lepra est morb⁹ vilis a totū corp⁹
inficit: sic a pctm̃ totam animam
corrumpit. Juxta illud *Isai. viij.* A
planta pedis vsq; ad verticē non ē
in eo sanitas. Ex quo patet q̃ pec
catū ligat homines p̃ pedes a capi
tū dominatur. Ligat enim p̃ pedes.
Job. xvij. Immisit in rethe pedes
suos a in laqueis ei⁹ ambulabat
Greg. Qui pedem in rethe mittit: n̄
cum voluit extrahet: sic qui i pec
cato se deicit nō cū voluerit surgit.
Et qui in macul̃ rethe ambulat:
gressus suos ambulando ip̃licat
Et cum se expedire deambulando
nititur: nē ābulet obligat. Domi
natur etiā capiti. *Augustin⁹* Pec
cator est seru⁹ tot dominorū quot
vitioꝝ. Vnde legitur de dyogene
philosopho q̃ cū alexander dicēt
se dominatorem orbis. dyogenes
ait illi. Nequa q̃ es domin⁹ orbis:
sed ancillaz meaz seru⁹. Supbia
enim est ancilla mea. q̃ eā suppe
ditauit a vici: te autē ducit a est do
mina tua. Similit̃ a auaritia est
dñā tua a ancilla mea. idō tu es ā
cillaz meaz seru⁹. Et cū serui alex
andri vellent irruere in eū Alexan
der p̃hibuit dicēs Videte ne quis
eum contingat q̃ vere seru⁹ dei est a

veritate; dei dicit. Secundo poni
tur curacōnis mod⁹ qui ē triplex
Primo pctōr curatur p̃ humilem
fui oꝝgregacōnē. qd̃ notat. cū dicit
tur Qui steterūt alonge. Scdm̃ au
tem legē nō audebant leprosi sta
re cum sanis. a iō alonge steterūt
Similiter a humil̃ pctōr dō appro
pinquare non audeat. *Luce. xviij.*
Publican⁹ a lōge stans nō aude
bat rē. Et tal̃ humilitas dō appro
pinq̃re facit. Jux̃ illud *Ps.* Respe
xit in oracōnē humiliū a c̃. *Idē.* Cor
p̃tritu a humiliatū a c̃. *Ja. iij.* Ap
propinquate deo a appropinqua
bit vob̃. Peccator enim appropinq̃t
p̃ humilē sui cogm̃ioneꝝ. a dñs
sibi appropinquat p̃ benignā sui
exaudicōnē. Nisi enim de⁹ prius si
bi appropinquaſſ;: hō nullaten⁹
appropinq̃re potuisset. *Aug⁹.* de ṽ
bo dñi. Quid tam longinquū: qd̃
tam remotū q̃ de⁹ ab hominibus
immortal̃ a mortalibus. iustus a
peccatoribus: nō loto sed dissimi
litudine. Cū ego deus haberet in
se duo bona. s. iustitiaz a immorta
litate. si vt ūq; malum suscepisset
par nobis fuisset a liberatorē no
bis cum opus habuisset. Vt ergo
esset nō hoc qd̃ nos sed p̃pe nos.
nō est fact⁹ pctōr qd̃ tu: sed fact⁹
est mortal̃ quod tu. Suscipiedo
enim penam non culpam: culpā
deleuit a penam. Secundo peccator
curatur per accensum desiderium:
a clamorā oracōnem. quod nota
tur cum dicitur. Et leuauerunt vo

239 274
tema. Ille ad deum clamat q̄ sua
desideria ad deum dirigit. vt sicut
pri⁹ desiderauerat terrena sic post
modum desideret celestia. Vñ Au
gustinus O si possemus homines
excitare. a cum illis pariter excita
ri vt tales essemus amatores vite
permanentis quales fuim⁹ ama
tores vite fugientis. Cum tali desi
derio clamauit propheta dicens.
Clamauit in toto corde meo exau
di me domine a cetera. Et bñdixit
in toto corde quia scilicet in suis
orationibus habuit intellectum
a affectum. intentionem a deuotio
nem Corin. primo. Orabo spiritu
orabo a mente. Alij clamant i me
dio corde. s. qui habent intencōnē
a deuocōnem nullam. Oze. xi. di
uisum est cor eorū a cetera. Alij au
tem cum nullo corde. s. qui nullaz
intentionem aut deuotionē hñt.
Psa. xv. Populus labijs me ho
norat: cor autē eorum longe est
a me. Tercō pctōr curatur per pu
ram confessionem qd notatur in
hoc qd domin⁹ dixit leprosis. Ite
ostendite vos sacerdotibus. Et cū
irent mundati sunt in via. quia de
us virtute contritionis peccatorē
mundat interius. prius q̄ a sacer
dote absoluiatur exterius. Hoc eti
am patet in leproso quez domin⁹
tangendo curauit vt postea sacer
doti se representet. a sacrificiū of
ferat quod precepit moyses sicut
habetur Math. viij. Tunc autem
leprosus a domino tangitur quā

do peccatorē spungitur. a tūc sacer
doti se representat quādo peccata
sua confitendo manifestat. Et tūc
vero sacrificium offert quādo sa
tisfactionem complet. Psalmista
dixi confitebor aduersus me iniu
ritiam meā domino dixi. hoc est
firmiter in animo statui Augu sti
nus Magna pietas dei q̄ ad solā
pmissionem peccata dimittit. Nū
dum pronuntiat ore. a tamen de
us audit in corde. Tercio poni
tur curacōnis effectus quia fuit i
corporea anima perfecta sanatio.
quod notat in illo qui redijt. Cui
domin⁹ dixit fides tua saluum te
fecit. vbi notatur qd prius q̄ lepro
si sanarentur clamauerunt a post
sanationē ille clamauit ad domi
nū. Vnde dicitur. Reuersus aīz ma
gnavocacō. ad inuendum qd ad
dñm clamare dēm⁹ vt sanemur a
in sanitate cō fuerimur. Et merito.
Quatuor enim s̄ causis homo cla
mare pfueuit scilicet a fatie ignis.
a violentia furis. ab impetu aqua
rū a terrore hostium. In nobis q̄
dem est ignis concupiscentie. Job.
xxi. Ignis est vsqz ad pfumacio
nem deuorās. Sed felix est qui di
cere potest Eccl. li. In medio ignis
nō sum estuatus. Contra hūc ig
nem debem⁹ ad dominū clamare
Jobel. p̄. Ad te domine clamabo:
quia ignis comedit spetiosa deser
ti. Et petere a quam lacrimarum q̄
hunc ignem extinguit Vnde etiā
dicitur Ecclesiastici tertio. Ignem

ardentem exstinguit aqua. In nob
etiam sunt fures. s. oculi lasciu. Tre
no. iij. Oculi me de p datus e ani
ma meam: io debem ad dnm cla
mare a petere oculo custodiam.
Isaie. xxi. Ad me clamat ex seyr
custos qd de nocte. Seyr interp
ta hircus. Oculi aut hircini tor
tuose videt. Et p seyr intelligit ille
q habet oculos lasciuos. Tal det
ad deum clamare: qui est custos in
nocte aduersitatu a tēptaco num
Sic clamauit ppheta dices. Auer
te oculos meos ne videant vanita
te. In nob etiam sunt aque multaru
tribulaco nu ps. Saluum me fac de
us qm intraueunt aqae. Et io cla
mare a dei consolatione debem pete
re. sic discipuli clamaueunt dicen
tes Math. viij. Dne salua nos pe
rim: a facta e traquilitas mag
na. In nob etiam est otinu bellu.
Job. viij. Militia est vita hominis
sup terra: io debem ad deum clama
re a auxiliu petere. Per istu modū
clamauit moyses nl dicens. Cui
dixit dñs Exo. xiiij. Quid clamas
ad me. a tūc pharaone cu exerci
tu suo submersit: qz ad clamorez
nostroz de vires dyaboli a totū ex
ercitus sui frangit.

¶ Sequitur sermo tertius eiusdem.

Iesu preceptor miserere
mei a. Sicut dicit Bern. Il
li me secrete committo q sal
uare me possit velit a nouit. Xps

enim potest saluare quia est uir
dei. Nouit saluare qz est sapientia
dei. Et uult saluare qz p nobis se e
se sacrificiu dei. Ista duo tangun
tur. p. Corint. ij. Predicamus chri
stu crucifixu. Ecce sacrificiu dei. Et
sequit de duobus alijs. Predicam
xpm dei uirtute a dei sapientiam.
Isti igitur leprosi scientes eu ha
bere potentia sapientia a volunta
tem sanadi: ipse inuocant a dicunt.
Ihu preceptor miserere nostri. in
quibus uerbis uocant eu saluatore
preceptorem a miseratore. Salua
torem quid uocant eu cum dicit
Ihesu qui saluator interpretatur.
Ipse enim nos a tribus saluauit. s.
a peccato. dyabolo a pena sicut di
citur in libro sententia eu. A pecca
to tribus modis saluauit. sic dicit
ibidem. Primo per caltatem infla
mantem. Sicut enim dicitur Ro.
quinto. Commendat enim deus
suam caritatem in nobis. quia cu
peccatores essemus chrisus pro
nobis mortuus est. Exhibita aut
arra tante dilectionis ad diligen
dum deum accendimur quia pro
nobis tanta fecit. Ex hoc autem iu
stificamur a a peccatis mundamur
Et scdm beatum Augustinum. Li
cet fuerit alius modus possibilis
nostre redemptionis. nullus tamen
fuit conuenientior nostre miserie
subueniende: quia nullus modus
nos ita inflammasset Sicut tamen
cogitamus qz dei filius frater no
ster esse uoluit: a pro nobis mori

260 275

signatus est Secundo saluamur
apud p fidem iustificante. Sicut
enim dicitur Ad heb. iij. de ipso
pposuit ppitiatione in sanguine ip
si p fidem passionis eius Sicut
em aspicientes ad serpentem eneam
in palo erectu; sanabant a mori
b serpentu sic a illi qui intuerent
re fidei aspiciunt ad christu in cru
ce exaltatu: saluantur a vulneib
peccatoru Tertio saluamur per sa
tisfactione a penam sufficientem.
Penam etiam que p nobis debeba
tur ipse sustinuit i corpore suo: sic
anos absoluit a suo liuore sana
uit p. Pet. ij. Pda nra vpenam p
patis nostris ipse pultit in corpore
suo super lignu vt peccatis mortui
iustitie viuam: cuius liuo e sana
ti fumus. Secundo xps nos salua
uit a dyabolo. Dyabolus enim non
tenebat homine nisi vincit pecca
toru: a idcirco ex ipso q fumus a pec
cato saluati sumus a a dyabolo li
berati. Augustin. In xpo vincun
tur nobis inimici. a vbi iuicibi
les potestates ibi vincuntur inuisi
biles cupiditates. Fusio enim sa
guine sine culpa omniu delictoru
cyrographa sunt deleta. Quauis
enim dyabolus adhuc nos temptat
eisdem modis quib ante tamen
nos vincere non poterit sic ante.
quia christus fortitudine eius i sua
passione ligauit a potestate eius
opsauit. vt dicitur Mat. xij. Da
lebat enim duas manus. Vnaz
attrahente a istam in cruce ampu

tauit a omnes sanctos deinceps ad
se traxit Job. xij. Ego si exaltatus
fuiro: omnia traham a cetera. A
liam impellentem per qua; impel
lebat homines ad peccatu; a ista
in cruce christus sic vulne auit a sic
debilitauit q de cetero vincere no
potest nisi volente Abacuc. iij. Cor
nua in manib eius Potestas em
a virtus xpi apparuit in manib
dyaboli: quia vnam amputauit.
a alia vulnerauit. Tertio christus
nos saluauit a pena a a morte te
porali. Et hoc in generali estur recti
one. a a morte eterna: que erat in
diuisionis priuacione. Idcirco scdm
Gregorium vna die integra a du
abus noctib iacuit in sepulchro
ad inuendu plurimice sue mor
tis destruxit duplicem morte; no
stram. In damnacione autem mors
eterna no destruetur sed viuifica
bitur vt itez homo moriatur. Vn
de Psalmista. Sicut oues in infer
no positi sunt a cetera. Dicitur au
tem positi in inferno. quia sic oues
herbas comedunt a iterum eu ui
sunt vt iterum comedant. r. Sic
a mors eterna videbitur damna
tos occidere a tamen reuiuiscunt
vt itez occidantur Et dicit. Mors
depascet eos. Vel dicuntur in in
ferno positi sicut oues. quia sicut
ipse oues post q pascutur in vno
prato ducuntur ab ipso pastore
ad aliud pratum. Sic etiam erit
in inferno circa ipsos damnatos.
Ibi enim sunt duo prata. scilicet

frigoris a caloris. post q̄ aut oues
infernales se paueūt in p̄to fri
goris. pastor eorum. s. dyabolus
ducet eos ad pratū caloris. Et sic
alternatim erit in p̄petuū. Job. xl
Ad calorem nimirū transeunt ab
aqs niuū. Vel dicuntur positi in in
ferno sic oues: q̄a sic huiusmodi
amalia distinguunt p̄ greges q̄
oues stāt p̄ se. capre p̄ se a boues
p̄ se: sic a dānati p̄ diuisos greges
distinguuntur. Nam sup̄bi vnum
greges. luxuriosi alium. auari a c̄.
Zach. xij. Planget terra. s. infer
nalis familie a familie seorsū dicū
tur etiā positi in inferno sic oues.
Quia sic oues tondent a sic tonse
ad pasua mittunt: sic p̄tōres b̄
dimittūt lana a diuitias a sic at
tonsi ad pasua infernalia mittū
tur. Psal. Cū homo interieit non
sumet om̄ia neq̄ descendet cum eo
gloria eius. Vel dicuntur positi in
inferno sic oues q̄ sicut oues i ca
lore stāt c̄p̄sse a vna sup̄ aliam
in frigore autē stant separe: sic a
dānati quādo erūt i igne stabūt
op̄ressi a vni sup̄ aliū v̄ vnus ac
census aliū accendat. Cū autem
erunt in frigore stabunt separati
vt q̄libet p̄ se tremat. Math. viij.
Ibi erit fletus a stridor dentū.
Secūdo isti leprosi vocant eū p̄cep
torem. Ipse em̄ vere est p̄ceptor
qui p̄cepta nob̄ dedit que si aliqui
trāsgredimur ipsum vt nob̄ mise
reatur rogare debem. Vnde isti le
prosi dicuntur decē fuisse Sicut em̄

decem leprosi signant illos qui de
cem p̄cepta sunt trāsgressi: sic de
cem mundati signant eos qui p̄
christū ad eorum ob seruantiā
sūt ouerfi. Iste decalogus p̄cep
to um est illud psalteriū decacor
dum. de quo dicit p̄pheta. In psal
terio decacordo psallam tibi. Q̄
verbum tractat Augustin⁹ in lib.
de decem cordis a distinguūt tres
differentias. Quidam enim illud
psalteriū portant sed in eo nō cā
tant. s. qui ex timore p̄cepta dei
seruant. Portare enim psalteriū
a nō cantare: on⁹ quidem habet:
sed delectationem nō habet. Alij
portant a cantant. q̄ mandata dei
ex amore seruāt. Licet enim sit la
bor i portando tamen est delectatō
in cantando. Iuxta illud Psal. Cā
tabiles mihi erant iustificatōnes
tuas. Alij sūt q̄ non portant neq̄
cantant s̄ p̄tinent. qui. s. mādata
dei non ex amoē nec ex timore ser
uant. Melius est vt ibidem dicit
beatus Augustinus. Psalterium
portare a cantare q̄ tantū porta
re. Rursum. Melius est portare a
non cantare q̄ proicere: quia meli
us est p̄cepta dei ex amore q̄ ex
timore facere. Et melius est ex fio
re q̄ nullo modo facere. Potest eti
am addi quarta differentia illo
rum qui nō portant sed cantant.
Isti sunt qui dicunt: sed non faci
unt. In psalterio vero decem cor
darum cantant qui p̄cepta dei
alijs predicant. sed tamen non

portant qui ea non seruat. De ta-
 libus dicit Mat. xiiij. Alligant
 enim onera grauiā a importabilia
 a ponūt ea in humeros hominū.
 Tercō uocant xpm miseratorē
 cū dicit. Misereere nostri. Ad mise-
 ricordia autem impendendā xpm
 etia inclinant. s. amor precordial
 nostra dilectō filialis. a nra mise-
 ria general. Amor precordial est
 qñ radicatur in corde a manifesta-
 tur in opīs exhibitiōne. Qñ osten-
 ditur in aduersitatū perpeffione a
 quando est cū pseuerātia a otinu-
 atione. Isto modo christ⁹ in pas-
 sione ad nos habuit affectionē
 precordialez. Ipse em̄ iuxta cor su-
 um fuit confix⁹ ad innuēdū q amor
 nofter in corde eius esset radica-
 tus. Bern. In quo enim clari⁹ q̄
 in vulneribus tuis eluxit q tu do-
 mine eēs suauis a multe misericor-
 die Ipse fuit in manib⁹ pforatus
 ad innuēdū q in beneficijs ē li-
 teralis a larg⁹. Sicut enim vas p-
 foratur nihil retinet: sic nihil xps
 retinuit: sed omnia nobis dedit. s.
 carnem in refectiōem. sanguinē
 in ablutiōe. animā in redemptio-
 nem a deitate; dat nobis in frui-
 tiōe. Ipse enim pedib⁹ fuit con-
 fixus ad innuēdū q pond⁹ pec-
 catōum nostrum ipse portauit.
 Mat. xiiij. Vere lāguozes nostros
 ipse portauit. Ipse in cruce totus
 affixus a extēsus fuit ad innuē-
 dū q amor quo nos dilexit imper-
 petuum se extēdit. Mat. vltimo.

Ecce ego uobiscū sum omnib⁹ die-
 bus usq; ad consummationē seculi.
 Secundo inclinatur ipsum ad mise-
 rendum nostra dilectio filialis. Je-
 re. xxxiiij. Si fili⁹ hono ab dīs effra-
 ym. si paruul⁹. si delicatus: quia
 ex quo locutus sum de eo recorda-
 bor. Idcirco turbata sunt viscera
 mea sup eum miserans miserator
 ei⁹. Ac si dicat. Intantum viscera
 mea commouētur super eum ac si ex
 eo cresceret mihi magn⁹ hono. Et
 ideo dicit. Fili⁹ honorabilis ac si
 ex eo proueniat magnā utilitas.
 Et ideo dicit effraym quod inter-
 pretatur fertilitas. vel si eēt puu-
 lus in etate immatura. vel ac si ef-
 set delicate nutritus. Et reuera sã-
 ctī patres sunt filij hōnorablez
 dei. quia in ipsis ē ymago dei quā
 ymaginē in semetipsis honorant
 Vnde dicitur Ecclesiastici. decimo
 ffili in māfuetudine serua animā
 tuam a da illi honorez scdm meri-
 tum suum. Sunt a vtilēs deo: non
 ratione dei sed ratione ipsorum.
 Vnde dicit Crisostomus. Si bene-
 fatientes sum⁹ non deo prestam⁹
 sed nobis. deus autem gaudet in
 de lucro suo: sed de nostra salute.
 Si precamur: deo non sumus no-
 centes: sed nobis. deus autē nō
 tristatur de sua iniuria: sed de no-
 stra perditione. Sunt etiam par-
 uuli in dei cognitione a dilectione
 q̄ dia sunt in presentia uita. Vñ di-
 citur prime Cor. iij. Cum eēm
 paruulus loquebar ut puul⁹ a c.

Sunt autē delicate nutriti. s. pane
angeloz. v. de seipō. Ps. Panē an
geloz māducauit hō. Tercō incli
nat deū ad miserendū nra miseria
general. Sūt autē quidā q̄ nullā
hūt miseriā a nō indigent miā. s.
bū in qb̄ nulla ē miseria: nec q̄n
tū ad corp̄: nec q̄ntū ad animā.
Apo ca. xiiij. Abstergat de⁹ omnez
lacrimā ab ocul̄ s̄ctoꝝ Aug⁹. de
ciui. dei. Sic in singul̄ erit a īsepa
rabil̄ voluntas libera ab oī malo
liberata. plena oī bono. fluens in
deficient̄ eternorū iocūditate gau
diorū. oblita culpaz nec tñ iō fue
liberacōnis oblita. nec liberatori
suo ingrata. Alij sūt q̄ oēm habēt
miseriā nec vllā recipe p̄nt miam
s. dānati. Eoz em̄ corp̄ a eēt sub
iecta oī pene. R̄sa. i. A plāta pedis
vsq̄ ad verticē nō ē in eo sanitas
Eoz em̄ aīe subiecte eēt agustie
q̄ntū ad culpā p̄vitam. Sap. v.
Dicet̄ intra se penitentiā agentes
q̄. Eēt plene oī dolore q̄ntū ad
penā presentē; R̄sa. xxxiiij. Torio
nes a dolores obtinebūt. Eēt ple
ne oī dolore q̄ntū ad penā futurā
ymaginacō vel formidacō timoris
p̄cissi illi⁹ q̄ nō videbat̄ existima
bat̄ dultiora eē q̄ q̄ videbat̄. Eēt
in oī desperacōne p̄t̄ vniā denegā
dā. Mich. i. Despata ē plaga eius
Alij sūt q̄ nec oēs hūt nec vllas:
s̄ tantū aliq̄s hūt miseriā: a iō
multiplicā indigent miā. illi. s. qui
sūt in via cū multas hūt miseriā
q̄ntū ad corp̄. Job. x. Hō natus

de muliere breui uiuens tpe ac. iō
cū reatu: implet multis miserijs.
iō cū fletu: quasi flos egredit̄ a iō
cōterit̄ cū metu. Vnt̄ etiā multas
miseriā in aīa q̄ fm̄ B̄cū. Rō
obnubilat̄ multiplici errore. me
moria cōfūdīt multiplici obliuio
ne. vilitas iactatur multiplici p
turbatione.

Sequitur Dominica. xv.

Sermo primus.

bon⁹ sermo h̄ exponit̄ textū. i. vide⁹
vide h̄ om̄
h̄ h̄ h̄
Nemo potest duob⁹ do
minis seruire. Math. x.
Sicut dicit Aug⁹. De
us hominez fecit sum
mū bonū; intelligeret. intelligēdo
amaret. a amādo possideret a pos
sidedo fruere. Et iō xp̄us in h̄ euā
gelio intēdit nos ab amore terre
noꝝ retētere. a ad amorē celestiu
iducere. a hoc p̄pter q̄tuor m. o. d. os
Primo dissuadēdo diuitiaz fuitu
tē. Cū dicit. Nemo p̄t duob⁹ dñis
seruire. Secūdo infidēdo nimā sol
licitudine; cū dicit. Jō dico vob̄ ne
solliciti sitis q̄. Tercō oñ dendo
ista p̄ similitudinē. Cū dicit. Nōne
aīa pl̄ ē q̄ esca a corp⁹ q̄. Quar
to manifestando suā intētionē cū
dicit. Primū q̄rite regnū dei aī. Cir
ca p̄mū ē notandū q̄ nēo potēt
duob⁹ dominis seruire contraria
precipientibus. Isti duo domini
sunt deus a dyabolus vel de⁹ a mū
dus vel de⁹ a caro. Primis duob⁹